

**“УХААЛАГ ЗАСАГ-2” (ДУГААР 70-90 МН)
ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ
2024 ОНЫ ТАЙЛАН**

(Хураангуй)

2025.01.20

**УХААЛАГ ЗАСАГ-2” (ДУГААР 70-90 МН)
ТӨСЛИЙН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
2024 ОН**

1. Хураангуй

Төслийн нэр, дугаар:	“Ухаалаг засаг-2” төсөл (70-90МН)
Хөгжлийн түнш/санхүүжүүлэгч байгууллага:	Дэлхийн банкны Олон улсын хөгжлийн ассоциаци (ОУХА)
Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага:	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яам
Санхүүжилтийн эх үүсвэр:	- ОУХА-ийн хөнгөлөлттэй зээл 29.5 сая зээлжих эрх буюу 40.7 сая ам.доллар - Монгол Улсын Засгийн газрын санхүүжилт (НӨАТ-ын хөнгөлөлт)
Санхүүжилт:	- 29.5 сая зээлжих эрх буюу 40.7 сая ам.доллар - Монгол Улсын Засгийн газрын санхүүжилт (НӨАТ-ын хөнгөлөлт) 1.0 сая ам.доллар
Санхүүжилтийн хэлэлцээрийг соёрхон баталсан огноо:	2023.01.20
Төслийн эхлэх, дуусах хугацаа:	2023.05.24-2027.07.30
Тайланд хамрагдах хугацаа:	2024.01.01-12.31

2. Төсөл, арга хэмжээний үйл ажиллагааны ерөнхий мэдээлэл, өөрчлөлт, түүний нөлөөлөл

2.1. Төсөл, арга хэмжээний үйл ажиллагааны ерөнхий мэдээлэл

2.1.1. Төслийн зорилго, бүтэц

“Ухаалаг засаг-2” төслийн зорилго нь иргэд, аж ахуйн нэгжид үзүүлэх төрийн цахим үйлчилгээний хэрэглээ, үр ашгийг сайжруулах, цахим ур чадвар болон дижитал технологи суурьтай ажлын байрыг нэмэгдүүлэхэд оршино.

Төслийн хөгжлийн зорилгын хүрээнд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр санхүүжилтийн хэлэлцээрт тусгажээ.

Бүрэлдэхүүн хэсэг 1. Дижитал шилжилтийн таатай орчныг бүрдүүлэх

- Дижитал шилжилтийн талаарх бодлого, дүрэм, журмыг сайжруулах
 - Энэ дэд бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд дижитал шилжилттэй холбоотой хууль, эрх зүй, зохицуулалт, бодлого, институтийн тогтолцоог бэхжүүлэхэд шаардлагатай дүн шинжилгээ хийж, техникийн туслалцаа үзүүлэх.
- Төслийн дижитал засгийн чиглэлээрх хөрөнгө оруулалтуудад зориулсан өөрчлөлтийн болон оролцогч талуудын менежментийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх
 - Өөрчлөлтийн менежментийн үнэлгээ хийж, төрийн дижиталын шилжилтийн хөрөнгө оруулалтыг нэвтрүүлэх, ашиглахад

- тулгарч буй бэрхшээлийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах, холбогдох төрийн албан хаагчид болон оролцогч талуудын өөрчлөлтийг манлайлах, мэдээлэх талаар чадавхыг бэхжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;
 - Холбогдох төрийн албан хаагчид болон оролцогч талуудад өөрчлөлтийг манлайлах, мэдээлэх талаар чадавхыг бэхжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх.
- Иргэдийн цахим оролцоог хөхиүлэн дэмжих
 - Олон нийт, нийгмийн бүлгүүдтэй харилцах онлайн платформ, хэрэгслийг нэвтрүүлэх, ашиглах.

Бүрэлдэхүүн хэсэг 2. Дижитал засгийн шилжилтийг нэвтрүүлэх

- Төрийн цахим үйлчилгээний хэрэглээг нэмэгдүүлж, үр ашигтай байдлыг дээшлүүлэх, стратегийн үйлчилгээ үзүүлэх
 - Төрийн үйлчилгээг цахимжуулж, e-Mongolia порталд байршуулах, төрийн цахим үйлчилгээний стандартыг боловсруулах;
 - Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системийн үйл ажиллагааг шинэчлэн өргөжүүлэх;
 - Бизнес эрхлэх тусгай зөвшөөрөл онлайнгаар олгох нэг цонхны систем хөгжүүлэх;
 - Ашиг сонирхлын зөрчил, орлого, хөрөнгийн мэдүүлгийн системийн хоёр дахь үе шатыг хэрэгжүүлэх;
 - Кодчиллын цахим мэдээллийн сан, шийдвэр гаргах, архивлах, гүйцэтгэлийн удирдлага болон дижитал кабинетийн тогтолцоог хөгжүүлэх;
 - Үндэсний аялал жуулчлалын нэгдсэн платформыг шинэчлэх, тогтвортой үйл ажиллагааг хангах;
 - Мод тарилт, ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн бүртгэлийн онлайн систем хөгжүүлэх;
 - Цахимжуулсан хууль тогтоомж, УИХ-ын хуралдааны бичлэгээр иргэдийг хангах онлайн систем хөгжүүлэх.
- Үндэсний дата төв болон түүний Нөөц дата төвийг шинэчлэх
 - Үндэсний дата төв, түүний Нөөц дата төвийн техник хангамжийн хүчин чадлыг сайжруулж, үндэсний үүлэн тооцооллын платформ болгон хувиргах;
 - Холбогдох төрийн байгууллагуудын дундын хэрэглээнд зориулсан нийтлэг үйлчилгээ идэвхжүүлэгчийн нэмэх;
 - Арилжааны үүлэн тооцооллын үйлчилгээ ашиглах боломжийг үнэлэх, төвлөрсөн бус дэд бүтэц бүхий захын тооцооллын загварыг нэвтрүүлэх;
 - Үндэсний дата төв, түүний Нөөц дата төвийн хөргөлтийн болон эрчим хүчний системийн эрчим хүчний үр ашгийг дээшлүүлэх.
- Үндэсний кибер аюулгүй байдлын онцгой нөхцөлд хариу арга хэмжээ авах Мэдээллийн аюулгүй байдлын баг (МАББ)-ийн чадавхыг нэмэгдүүлэх, Улсын бүртгэлийн мэдээллийн сангийн аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх
 - Үндэсний хэмжээний кибер аюулгүй байдлын яаралтай тусламжийн багийг байгуулж, ажиллуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

- Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын нөөц төвийг техник хангамж, мэдээллийн сан аюулгүй байдлын лицензээр хангах замаар системийн аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх.

Бүрэлдэхүүн хэсэг 3. Дижитал эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих

- Төрийн албан хаагчид, иргэдийн цахим ур чадварыг нэмэгдүүлэх
 - Төрийн болон төрийн захиргааны албан хаагчдад дижитал технологийн практик ур чадвар олгох сургалт зохион байгуулах;
 - Төрийн салбарын дижитал ур чадварын сургалтын стратеги боловсруулж, засгийн газрын онлайн сургалтын порталыг сайжруулах;
 - Холбогдох төрийн байгууллагуудын дижитал чадавхыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;
 - Зорилтот бүлгийн иргэдэд дижитал ур чадварын үндсэн ба шаардлагатай мэдлэгийг олгон цахим ур чадварыг дээшлүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх;
 - Сургалтын хөтөлбөр, агуулгыг баримтжуулах, суралцагчдад үнэлгээ өгөх, сургалтын статистик мэдээлэл гаргах, цахим гэрчилгээ олгоход зориулсан иргэдийн цахим бичиг үсгийн платформыг хөгжүүлэх.
- Залуучуудад зориулсан дижитал технологид суурилсан ажлын байр (3,000) бий болгох;
 - Дижитал ур чадварын суурь мэдлэг олгох сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, боловсролын байгууллагуудын сургалтын хөтөлбөрт тусгах ажлыг дэмжих;
 - Мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн (МХХТ) чиглэлийн зорилтот оюутнуудад зориулсан МХХТ-ийн мэргэжлийн дижитал ур чадвар, танин мэдэхүйн болон нийгэм-сэтгэл хөдлөлийн үндсэн ур чадвар олгох сургалт зохион байгуулах;
 - Дотоодын мэдээллийн технологийн компаниудад сургалтын дэмжлэг үзүүлж, залуучуудад зориулсан ажлын байр бий болгох хөтөлбөр хэрэгжүүлэх.
- Жижиг, дунд бизнес эрхлэгч (ЖДБЭ) үйл ажиллагаандаа дижитал технологийн шийдлийг нэвтрүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх.
 - ЖДБЭ-дийн бизнесийн ажиллагааг хангахад зориулсан дижитал шилжилтийн замын зураглалыг боловсруулах;
 - Үйл ажиллагааг цахимжуулах сонирхолтой ЖДБЭ-дэд техникийн туслалцаа үзүүлэх;
 - Залуучуудыг дижитал технологид суурилсан ажилд авах, ажил олгох ЖДБЭ-дэд зориулсан ажлын байранд зуучлах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх;
 - ЖДБЭ-д олноор, нийтлэг хэрэглэхэд зориулсан хэрэглээний программуудыг зах зээлд бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх.

Бүрэлдэхүүн хэсэг 4. Төслийн удирдлага, зохион байгуулалтад дэмжлэг үзүүлэх

Бүрэлдэхүүн хэсэг 5. Онцгой нөхцөлд хариу арга хэмжээ авах төлөвлөгөө

2.1.2. Төслийн хэрэгжүүлэгч, хамтран хэрэгжүүлэгч байгууллага

Төслийн хэрэгжүүлэгч байгууллага нь Цахим хөгжил, инновац, харилцааны холбооны яам бөгөөд төслийн хүрээнд төлөвлөсөн арга хэмжээг хугацаанд нь үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, төсөв, хөрөнгийг зохистой, үр ашигтай зарцуулах, төслийн үйл ажиллагаа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэлд хяналт тавих, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах үүрэгтэй.

Төслийн хүрээний дэд төсөл, арга хэмжээ дараах байгууллагууд хамтран хэрэгжүүлж байна. Үүнд:

- Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар;
- Эдийн засаг, хөгжлийн яам;
- Сангийн яам;
- Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам;
- Соёл, спорт, аялал жуулчлалын яам;
- Авлигатай тэмцэх газар;
- Төрийн худалдан авах ажиллагааны газар;
- Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар.

3. Үйл ажиллагааны үнэлгээ

3.1. Өнөөгийн хэрэгцээтэй нийцтэй, хамааралтай байдал

Цахим засаглалыг хөгжүүлэх хүрээнд: Монгол Улсын Засгийн газраас цахим засаглалыг хөгжүүлэх бодлогын баримт бичгийг баталж, холбогдох төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ирсэн. НҮБ-аас 2 жил тутамд гардаг цахим засаглалын хөгжлийн индексээр Дэлхийн 193 орноос 2020 онд 92 дугаар, 2022 онд 74 дүгээр, харин энэ онд (2024 онд) огцом урагшилж 47 дугаар байранд оржээ. Энэ ахицад цахим үйлчилгээний индекс 2022 онд 0.6263-аас 2024 онд 0.822, цахилгаан холбооны дэд бүтцийн индекс 0.6973-аас 0.9374 болж, голлох нөлөө үзүүлжээ.

Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай, Цахим гарын үсгийн тухай, Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хуулиуд 2021 онд батлагдсан нь цахим засаглалын хөгжлийг хурдасгах орчин бүрдсэн. Төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн портал И-Монгол системийг 2020 онд нэвтрүүлж, хэрэглээг нэмэгдүүлсэн. Үүний зэрэгцээ цахим үйлчилгээг үзүүлэх тогтвортой техникийн орчныг бүрдүүлсэн.

Монгол Улсын цахим засаглалын хөгжлийн индексийн байрыг тогтвортой хадгалах, ахиулахад дээрх хуулийн хэрэгжилтийг хангах, дагаж мөрдөх журам, аргачлал болон бусад холбогдох бодлогын баримт бичгүүдийг боловсруулж, дижитал шилжилт хийх хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэхэд төслийн 1 дүгээр бүрэлдэхүүн хэсгийн зорилтууд чухал үүрэг гүйцэтгэнэ. Олон улсад тавигддаг цахим үйлчилгээний шаардлагыг боловсруулж, үүнд нийцүүлсэн үйлчилгээг И-Монгол системд оруулах, стратегийн үйлчилгээнүүд буюу цахим зөвшөөрөл, цахим худалдан авалтын ажлуудыг 2.1 дэд бүрэлдэхүүнд хэсгийн хүрээнд хийгдэнэ.

Түүнчлэн НҮБ-ын судалгаагаар Монгол Улсын цахим оролцооны 0.6071 индексээр 87 дугаар байранд, 2022 онд 0.6023 индексээр 57 дугаар байранд, 2024 онд 0.78080 индексээр 37 дугаар байранд тус тус орсон амжилтыг ахиулах, хадгалахад иргэдийн цахим оролцоог дэмжиж, иргэд, Засгийн газар цахимаар хамтран ажиллах боломжийг нэмэгдүүлэх төслийн дэд бүрэлдэхүүн хэсэг 1.3-ын болон 3-ын хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх юм.

Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах хүрээнд: Олон Улсын Цахилгаан холбооны байгууллагаас “Кибер аюулгүй байдлын индекс”-ээр Монгол Улс 2024 онд 172 орноос 3 дугаар бүлэг (76-125 дугаар байр)-т орж, “Түвшин 3: Бэхжиж байгаа”¹ бүлэгт оржээ. 2024 оны энэ тайлангаар УИХ-аас “Кибер аюулгүй байдлын тухай хууль”-ийг 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдөр баталсан нь Монгол Улсад кибер аюулгүй байдлыг хангах тогтолцоог бий болгох, бодлого, зохицуулалтын орчныг боловсронгуй болгох томоохон алхам болсон юм. Энэхүү хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллахад дагаж мөрдөх журам, аргачлал, стандартыг боловсруулан батлуулах, хүний нөөцийг чадавхжуулах, тогтолцоог бий болгох зайлшгүй шаардлага тулгарч байна. Төслийн бүрэлдэхүүн хэсэг 2.3-ын хүрээнд энэ асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

Бүх нийтийн цахим ур чадварыг нэмэгдүүлэх хүрээнд: “КОВИД-19” цар тахлын нөхцөл байдал Монгол Улсын төдийгүй Дэлхийн эдийн засаг, амьдралын хэв маягт нөлөөлж байна. Цар тахлаас үүдсэн хязгаарлалт, сорилт бэрхшээлүүд нь цахим технологийн хэрэглээг дэмжих таатай боломжийг бий болгож төрийн үйлчилгээ, үйл ажиллагааг цахимжуулж, дэд бүтцийг сайжруулах, хэрэглээг нэмэгдүүлэх, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, дижитал ур чадварыг дээшлүүлэх хэрэгцээ шаардлага илүү ихээр тавигдаж байна.

Дэлхий нийтэд цахим шилжилтийн давалгаа нөмөрч байгаа энэ үед компьютер, хөдөлгөөнт төхөөрөмж болон бусад тоног төхөөрөмжтэй харьцах, хэрэгцээт мэдээллийг эрж хайх, олж авах чадвартай хүн энгийн чадвартай хүнд тооцогдож байна. Цахим орчны давуу талыг ашиглан мэдлэгээ тэлэх, ажил амьдралын хэрэгцээ шаардлага, асуудлаа зорилтот аппликэйшнүүдийг ашиглан шийдвэрлэж чадаж байгаа нь хувь хүний өрсөлдөх чадвар, амьдралын аз жаргалын индексийг нэмэгдүүлж байна

Иргэдэд цахим ур чадварыг эзэмшүүлэхэд төрөөс дэмжлэг үзүүлэх, хөрөнгө оруулалт хийж чадваржуулах, мэдээллийн технологийн суурь мэдлэгийг дээшлүүлэх боломж олгох, шилжилтийн үеийг даван туулахад нь дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх хэрэгцээ шаардлага гарч байна.

Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газар, Үндэсний статистикийн хороотой хамтран 2021 онд хийсэн “Монгол Улсын өрхийн мэдээлэл, харилцаа холбоо технологийн тоног төхөөрөмжийн байдал, харилцаа холбооны технологийн үйлчилгээний хэрэглээ”-ний түүвэр судалгаагаар иргэдийн цахим

¹ Англи нэршил: Tier 3: Establishing

ур чадвар 43.8%-тай гарсан нь иргэдийн цахим ур чадварыг нэмэгдүүлэх шаардлагатай нотолж байна.

Төслийн 3 дугаар бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд 10,000 иргэнийг цахим ур чадвар нэмэгдүүлэх сургалтад хамруулна.

Дижитал эдийн засгийн өсөлтийг нэмэгдүүлэх хүрээнд: Засгийн газраас уул уурхайн бус салбарын, ялангуяа ажлын байр бий болгох өндөр чадавхтай салбаруудын хөгжлийг дэмжихэд онцгой анхаарч байна. Хэдийгээр эрдэс баялгийн нөөц нь Монгол Улсын хөгжлийн гол тулгуур байх боломжтой боловч уул уурхайн салбар нь ашигт малтмалын нөөцийн эзэмшил, ашиглалтын тодорхойгүй байдлаас үүдсэн улс төрийн асуудлууд, хөрөнгө оруулагчид, хөрөнгийн зах зээлийн тодорхойгүй байдал, хөдөлмөр эрхлэлтийн доогуур түвшин бий болгодог. Уул уурхайн салбарын автоматжуулалтын улмаас улсын хэмжээний нийт ажиллах хүчний дөнгөж 4 хувь нь энэ салбарт ажилладаг бий.

Иймд эдийн засгийг олон төрөлжүүлж, шинэ хөдөлгүүр бий болгох, уул уурхайн бус салбарын бүтээмжийг дээшлүүлэх, ажлын байр бий болгох нь улс орны эдийн засагт чухал нөлөөтэй. Төслийн 3 дугаар бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжийн дотоод үйл ажиллагаанд дижитал технологийг нэвтрүүлж, түүний үр ашгийг нь хүртэх, эдийн засгийн төрөл бүрийн салбарт 3,000 ажлын байр бий болгохыг зорьж байна.

3.2. Төсөл, арга хэмжээнээс хүлээгдэж байгаа үр нөлөө

“Ухаалаг засаг-2” төслийн дээрх дурьдсан зорилтуудыг хэрэгжүүлж дараах үр нөлөө бий болно. Үүнд:

- Төрийн албан хаагчдын дижитал ур чадвар нэмэгдэж, төрийн цахим үйлчилгээг иргэд, бизнес эрхлэгчдэд үзүүлэх чадамжтай болно;
- Төрийн цахим үйлчилгээний хэрэглээ нэмэгдэнэ;
- Цахим зөвшөөрөл, цахим худалдан авалтыг бэхжүүлж, төрийн хүнд суртал буурна.
- Иргэд төрийн шийдвэр гаргалтад цахимаар оролцох боломж бүрдэнэ;
- Төрийн үйлчилгээний суурь дэд бүтэц, үндсэн болон дэмжих системийг өргөтгөн хөгжүүлж, Үндэсний дата төвийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, үүлэн шийдлийг нэвтрүүлж, цахим үйлчилгээг дэмжих мэдээллийн технологийн нэгдсэн хөрөнгө оруулалтаар төсвийг хэмнэнэ;
- Кибер аюулгүй байдлыг хангах хүчин чадал нэмэгдэж, Монгол Улсын эмзэг мэдээллийг хамгаалах нөхцөл бүрдэнэ;
- Бүх нийтийн цахим ур чадвар дээшилж, цахим үндэстэн болох нөхцөл бүрдэнэ;
- Дижитал эдийн засгийг хөгжүүлэх хүний нөөцийг бэлтгэж, чадавхжуулж, Дижитал технологид суурилсан ажлын байр бий болно.

3.3. Төсөл, арга хэмжээний зорилтын биелэлт, үр дүнтэй байдал

“Ухаалаг засаг-2” төслийн үр дүнг хөгжлийн зорилтын 4 үндсэн шалгуур үзүүлэлт, дунд хугацааны 11 шалгуур үзүүлэлтээр тус тус хэмжинэ. Төслийн

нийт хугацаанд хүрэхээр зорьж буй үр дүнг жил бүр эдгээр шалгуур үзүүлэлтээр хэмжиж төслийн тайланд оруулна.

Төсөл хэрэгжүүлэх нэгжийн үйл ажиллагаа 2024 оны 1 дүгээр сард эхэлсэн² бөгөөд төслийн үйл ажиллагаа эхлэлийн шатанд буюу ихэнх голлох ажлуудын худалдан авах ажиллагааны бэлтгэл шатандаа байна.

2024 оны хувьд дунд хугацааны үр дүнгийн 2 шалгуур үзүүлэлтийг тодорхой түвшинд хүргэхээр төлөвлөсөн. Үүнд:

Шалгуур үзүүлэлтийн нэр	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин (2024.12.31)	Хүрсэн түвшин (2024.12.31)	Эцсийн зорилтот түвшин (2027.07)
Бүрэлдэхүүн хэсэг 1: Цахим шилжилтийн таатай орчныг бүрдүүлэх				
Дижитал хөгжлийг дэмжих бодлого, зохицуулалтын тоо	0.00	5	5	5
Бүрэлдэхүүн 3. Дижитал эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих				
Технологийн хоцрогдолтой иргэдэд зориулсан дижитал ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтад хамрагдан суралцагсдын тоо	0.00	1,000	1,183 ³	10,000
Үүнээс эмэгтэйчүүдийн тоо	0.00	500	794 ⁴	5,000

Энэ онд 1.1.1. Цахим шилжилтийн зөвлөх цахим шилжилтийн хууль эрх зүйн орчныг дэмжих зорилго бүхий Засгийн газар болон УИХ-аас байгуулагдсан 3 ажлын хэсэгт орж ажиллан 2 хууль, 3 журмыг боловсруулахад манлайлан оролцож, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, хамтран ажиллаж, батлуулсан. Үүнд:

- Хууль:
 - [1] Мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих тухай хууль;
 - [2] Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/.
- Журам:

² “Ухаалаг засаг-2” төслийн Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж Сангийн сайдын 2023 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдрийн тушаалаар 8 хүний орон тоотой байгуулсан бөгөөд тус нэгжийн ажилтнуудыг 2024 оны 1, 2, 6 дугаар сард 8 ажилтныг сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан ажиллаж байна.

³ 2024.12.31-ний өдрийн гүйцэтгэлээр, давхардаагүй тоон дүнгээр тооцов. Тус хөтөлбөрийн эцсийн хугацаагаар буюу 2025.01.09-ний тоон дүнгээр давхардаагүй тоон дүнгээр нийт 1,208 ахмадыг хамруулж, тэдгээрээс ахисан түвшний нэмэлт сургалтанд 69 хүн хамрагдаж, давхардсан дүнгээр нийт 1,277 ахмадыг сургалтад хамруулжээ.

⁴ 2024.12.31-ний өдрийн гүйцэтгэлээр, давхардаагүй тоон дүнгээр тооцов. Тус хөтөлбөрийн эцсийн хугацаагаар буюу 2025.01.09-ний тоон дүнгээр давхардаагүй тоон дүнгээр нийт 808 эмэгтэйчүүдийг тус хөтөлбөрт хамруулжээ.

- [1] Эрүүл мэндийн болон ЦХХХ-ны сайдын 2024.03.26-ны А/138, А/37 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний програм хангамжид тавигдах шаардлага болон эдгээр программ хангамжид үнэлгээ хийх, шаардлагад нийцсэн программ хангамжийг мэдээлэх журам;
- [2] Засгийн газрын 2024 оны 100 дугаар тогтоолоор баталсан Эрүүл мэндийн мэдээллийг цуглуулах, боловсруулах, ашиглах хадгалах, аюулгүй байдлыг хангах журам;
- [3] Засгийн газрын 2024 оны 141 дүгээр тогтоолоор баталсан Бүх нийтийн тоон бичиг үсгийн бүтцийн хүрээ

Мөн “Ахмад настай иргэдийн цахим ур чадварыг нэмэгдүүлэх” хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх зөвлөхүүдийг ажиллуулж, хөтөлбөрийн хүрээнд 1,823 ахмад настанг сургалтад хамруулж, сургалтын өмнөх болон дараах асуумжийн үнэлгээг хийгээд байна.

4.4. Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт

Хэрэгжилтийн үе шат бүрт хийгдсэн ажлыг тоон үзүүлэлт болон санхүүжилтийн эзлэх хувиар тооцож, дараах хүснэгтэд харуулав.

Д/д	Хийгдсэн ажил	Тоо	Дэд төслийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь ⁵
		2024.12.31	
1	Боловсруулж, эцэслэсэн ⁶ ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтын тоо	26 ⁷	31.8%
2	Дэлхийн банкнаас албан ёсны зөвшөөрөл авч, эцэслэсэн зөвлөхийн ажлын даалгавар, бараа, мэдээллийн системийн тендерийн баримт бичгийн тоо	24 ⁸	28.1%
3	Зохион байгуулсан болон зохион байгуулж байгаа худалдан авалтын тоо	23	24%
4	Гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний тоо	16	2.64%

Дээрх хүснэгтүүдээс харахад өссөн дүнгээр, нийт 47⁹ ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, тендерийн баримт бичгийг боловсруулж, батлуулахаас 26 ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт боловсруулж, эцэслэсэн. Эдгээр дэд төслүүдийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь нь 31.8% байна.

Эдгээрээс 24 дэд төслийн зөвлөхийн ажлын даалгавар, бараа, мэдээллийн системийн тендерийн баримт бичгийг боловсруулж, Дэлхийн

⁵ Гэрээний байгуулсан дэд төслүүдийг гэрээлсэн дүн, гэрээлсэн өдрийн монгол банкны ханшаар, бусад ажлыг төсөвт өртөгөөр тус тус тооцож, нийт санхүүжилтэд эзлэх хувиар тооцов.

⁶ Бараа, мэдээллийн систем нийлүүлэх дэд төслийн хувьд техникийн тодорхойлолтыг эцэслэсний дараа тендерийн баримт бичгийг боловсруулдаг.

⁷ Бие даасан 2 зөвлөх үйлчилгээ дээр 1 ажлын даалгавар боловсруулсан.

⁸ Бие даасан 2 зөвлөх үйлчилгээ дээр 1 ажлын даалгавар боловсруулсан.

⁹ 2024-2025 онд төлөвлөсөн ажлын хувьд

банкнаас албан ёсны зөвшөөрөл авч, худалдан авалтын бэлтгэл ажлыг бүрэн хангажээ. Эдгээр дэд төслүүдийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь нь 28.1% байна.

Дээрх ажлын даалгавар, тендерийн баримт бичгийг нь эцэслэсэн 24 дэд төслөөс 23-ынх нь худалдан авалтыг зохион байгуулсан бөгөөд үүнээс 16 дэд төслийг хэрэгжүүлэх гэрээг байгуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Байгуулсан гэрээнүүдээс 1 гэрээний хэрэгжилтийг дуусгаж, биелэлтийг дүгнэсэн.

Худалдан авалтыг нь зохион байгуулсан болон зохион байгуулж байгаа дэд төслийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь 24%, байгуулсан гэрээний нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь 2.64% байна.

Хийгдсэн гол ажлуудыг онцвол, Төрийн цахим үйлчилгээний техникийн орчныг бүрдүүлэх, аюулгүй байдлыг хангах нэн тэргүүний төслүүдийн хүрээнд:

- Кибер халдлага, зөрчилтэй тэмцэх төвийн тоног төхөөрөмж, системийг нийлүүлэх дэд төслийн тендерийн баримт бичгийг эцэслэн батлуулж, худалдан авалтыг эхлүүлэхэд бэлэн болсон. Улсын бүртгэлийн цахим мэдээллийн хадгалах, хамгаалах дэд бүтцийг сайжруулах, аюулгүй байдлыг хангах, Цахим зөвшөөрлийн системийн тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэх дэд төслийн техникийн тодорхойлолтыг эцэслэсэн.
- Үндэсний дата төв, нөөц төвийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, Үндэсний нийтийн түлхүүр дэд бүтцийн суурь системийг шинэчлэх ажлын худалдан авалтыг зохион байгуулж байна.
- Интернетийн харилцан холболтын төхөөрөмжийг нийлүүлэх гэрээг байгуулж, Хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн систем, тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэх гэрээг байгуулахад бэлэн болоод байна.

Төслийн хүрээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар өссөн дүнгээр 22 хүнийг түр болон байнгын ажлын байраар хангажээ.

Төслийн 2024 оны үйл ажиллагаа (гүйцэтгэлийн)-ны төлөвлөгөөний биелэлт **87.2%-тай** байна.

5. Байгаль орчин

Төслийн байгаль орчны эрсдэлийг “Дунд зэрэг/moderate” гэж үнэлсэн. Төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төрөл, хамрах хүрээнээс дүгнэхэд байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй эрсдэл, нөлөөлөл нь түр зуурынх бөгөөд тухайн ажлын талбайд болон бага хэмжээний газар нутагт хамаарна. Төслийн хүрээний хөрөнгө оруулалтад зөвхөн мэдээлэл, харилцаа холбооны тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт, суурилуулалт болон бага хэмжээний барилгын ажил багтана. “Бага хэмжээний барилгын ажил”-д сувагчлал гаргах, байршуулах, цахилгааны дулаалга хийх зэрэг бага хэмжээний барилгын ажил орно.

Байгаль орчны дээрх эрсдэлийн үнэлгээнд нийцүүлэн Дэлхийн банкны стандартын дагуу төслийн хүрээнд мөрдөгдөх Байгаль орчны талаар баримтлах журам, Байгаль орчин, нийгмийн хариуцлагын төлөвлөгөөний төслийг боловсруулсан. Байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийг хянах, эрсдэлийг үнэлэх, түүний үр нөлөөг нь бууруулах арга хэмжээг дээрх журам, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлнэ. Эдгээрийг боловсруулахдаа төслийн оролцогч талууд болон олон нийтэд нээлттэй танилцуулж¹⁵, иргэд, төрийн байгууллага, төрийн бус байгууллагын төлөөллөөр хэлэлцүүлж, санал авсан. Мөн төслийн хэрэгжүүлэгч байгууллага Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яамны дахин нээлттэй нийтэлж¹⁶ нэмэлт санал ажлыг зохион байгуулсан. Эдгээр баримт бичгийг төслийн вебсайтад байршуулсан¹⁷.

Байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын хүрээнд хийгдсэн ажлыг 6 сар тутамд Дэлхийн банкинд тайлагнаж байна. Эхний тайланг 2024 оны 9-р сарын 30-наар бэлтгэж хүргэсэн.

6. Төслийн хэрэгжилтийн үнэлгээ

6.1. Төслийн хэрэгжилтийн үзүүлэлт

Төслийн хэрэгжилтийг үнэлэхдээ Төслийн Удирдах хороогоор баталсан 2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгасан болон өмнө нь төлөвлөж 2025 онд хэрэгжүүлэхээр хойшлуулсан нийт 55 ажлыг үнэлж, үнэлгээнд тооцов.

Төслийн хэрэгжилтийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн биелэлтийг үзүүлбэл:

Үзүүлэлт	2024.12.31
Төслийн 2024-2025 онд төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь (өссөн дүнгээр)	28.46%
Төсөл арга хэмжээний бүрэлдэхүүн 1, 2, 3-ийн санхүүжилтэд ¹⁰ эзлэх хувь хэмжээг тус бүрийн хэрэгжилтэд харгалзуулж тооцсон төслийн нийт ажлын гүйцэтгэл (өссөн дүнгээр)	11.58%
Төслийн 2024 оны үйл ажиллагаа (гүйцэтгэл)-ны төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	82.7%
Зээлийн ашиглалтын хувь (өссөн дүнгээр)	10.4%
Зээлийн зарцуулалтын хувь (өссөн дүнгээр)	1%
Ажлын даалгавар, тендерийн баримт бичигт нь Дэлхийн банкнаас албан ёсны зөвшөөрөл авч, эцэслэсэн дэд төслийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь (өссөн дүнгээр)	28.1%
Худалдан авалтыг нь зохион байгуулсан болон зохион байгуулж байгаа дэд төслийн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь (өссөн дүнгээр)	24%
Байгуулагдсан гэрээний дүн нийт санхүүжилтэд эзлэх хувь (өссөн дүнгээр)	2.64%
Ажлын байрны тоо (түр болон байнгын)	22

Төслийн 2024-2025 онд 1, 2, 3 дугаар бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд нийт 55 дэд төсөл, арга хэмжээ төлөвлөсөн. Эдгээр 3 бүрэлдэхүүн хэсгийн

¹⁰ Бүрэлдэхүүн хэсэг 1, 2, 3-ын төлөвлөгдсөн нийт санхүүжилт

хэрэгжилтийн дундаж 28.46%, санхүүжилтэд эзлэх хувийн жингээр буюу чанараар тооцож үзвэл төслийн нийт ажлын гүйцэтгэл 11.58% байна.

Төслийн 2024 оны үйл ажиллагаа (гүйцэтгэл)-ны төлөвлөгөөний биелэлтийн 87.2% байна.

---oOo-